

Cultuur & Media



Woning Leclere-Vandamme in Leuven, architect Willy Van Der Meeren, is een van

COPYRIGHT KRIS VANDEVORST

"We mogen dit tijdperk niet uitwissen": ook "jong" erfgoed verdient respect op Open Monumentendag

De 35e Open Monumentendag, dit jaar onder de vlag "Met hart en ziel", heeft ook extra aandacht voor het modernisme: de architectuur van voor en na de Tweede Wereldoorlog. "Lelijke betonnen dozen," vinden sommigen. Die gebouwen worden vaak niet (h)erkend als waardevol en dat moet veranderen, vindt Marie Moors, een van de ambassadeurs van Open Monumentendag. Minister van Onroerend Erfgoed Matthias Diependaele (N-VA) wil er de komende jaren meer aandacht voor hebben.

Kristien Bonneure

zo 10 sep ⌚ 06:30

Acht ambassadeurs zijn er voor de Open Monumentendag en allemaal hebben ze expertise in een bepaald soort erfgoed, van harmoniemuziek tot glasrestauratie. Architect Marie Moors zet zich in voor modernistische woonensembles uit het midden van de 20e eeuw. Ze bereidt een doctoraat voor aan de UHasselt, is curator van de Dag van de Architectuur – die ook plaatsvindt op 10 september – en ze is bestuurslid van de Belgische afdeling van de internationale organisatie Docomomo. Dat allemaal ter meerder eer en glorie van het modernisme.



Lelijke gebouwen met een sociaal stigma? Ze hebben meer begrip nodig

Marie Moors, architect en ambassadeur van Open Monumentendag

Scholen, sociale woonwijken, kerkgebouwen uit pakweg de jaren 50 en 60: dat “jonge” erfgoed met veel beton, staal en glas heeft vaak een slechte reputatie. Sommige mensen oordelen dan: “Die lelijke betonnen gebouwen voldoen niet meer aan de eisen van nu qua installaties, verwarming, akoestiek,” zegt Marie Moors.

“Er hangt ook vaak een sociaal stigma aan woonensembles. Maar wanneer we dieper kijken, zien we dat dat stigma bijna nooit leeft bij de gebruikers of bewoners zelf, maar veel meer bij de mensen die er niet wonen. We moeten af van die negatieve connotaties, door de gebouwen beter te begrijpen, hun geschiedenis te ontrafelen, te luisteren naar de gebruikers en hun noden. Om zulke projecten een waardig tweede leven te geven.”

BEKIJK - de modernistische kerk Christus Koning in Sint-Niklaas:

Open Monumentendag 2023 | Ontdek erfgoedparels in Sint...



Verder kijken dan de technische mankementen; mogelijkheden zien in plaats van moeilijkheden

Marie Moors, architect en ambassadeur van Open Monumentendag

Architect en Open Monumentendag-ambassadeur Marie Moors pleit ervoor om die modernistische gebouwen te blijven gebruiken. "Living heritage" is de essentie, met oog voor de gebruikers, voor de oorspronkelijke en de nieuwe architecten, maar ook voor de toekomst van sociaal en duurzaam wonen."

Verder kijken dan de technische mankementen, dat is het advies van Marie Moors. "Denken in opportuniteiten in plaats van problemen. De betekenis is verschoven: van optimistische wederopbouwarchitectuur naar een sociaal woonproject dat niet meer voldoet aan normeringen. Door dat te onderzoeken kunnen we leren uit het verleden en meer genuanceerde en sociaal duurzame oplossingen vinden."



We mogen die tijdsperiode niet uitwissen, wat we systematisch aan het doen zijn

Marie Moors, architect en ambassadeur van Open Monumentendag

"Wat we te allen prijze moeten vermijden, is die tijdsperiode uitwissen. Want dat zijn we systematisch aan het doen. We mogen niet vergeten wat dit voor mensen heeft betekend en ook voor een stad als geheel," klinkt het bij Marie Moors.



Vlaams-Brabant

Modernistische Villa Vaeck in Hofstade mag verder gesloopt worden, ondanks protest

vr 16 jun ⌚ 14:10

En toch gaan er vaak boeiende, recente gebouwen tegen de vlakke. Onlangs was er veel protest tegen de sloop van twee modernistische villa's in Zemst, in Vlaams-Brabant. Maar dat verzet heeft niets uitgehaald. Ook het station van Kortrijk, uit de jaren 50, wordt niet beschermd en moet plaats ruimen voor iets nieuws.

Bewustmaking is daarom heel belangrijk. Marie Moors is ook actief in de

internationale organisatie [Docomomo](#). "We proberen het modernistische erfgoed in kaart te brengen, acties te ondernemen, lezingen te houden om mensen bewust te maken." Zoals nu op Open Monumentendag. [Tips voor een bezoekje aan modernistisch, jong erfgoed vind je hier.](#)



Na-oorlogs erfgoed is een aandachtspunt

Matthias Diependaele, minister van onroerend erfgoed (N-VA)

Moet de overheid niet actiever zijn om dat moderne erfgoed beter te beschermen? Minister van Onroerend Erfgoed **Matthias Diependaele** (N-VA): "Dat is zeker een aandachtspunt en iets wat we de komende jaren moeten meenemen in onze agenda. We hebben de voorbije jaren veel aandacht besteed aan het bestaande erfgoed. Nu komt er een volgende stap. We moeten nagaan welk vooral na-oorlogs erfgoed we ook moeten bewaren."



West-Vlaanderen

Station van Kortrijk, een van de 7 meest bedreigde erfgoedplaatsen in Europa, wordt toch niet beschermd

di 25 apr ⌚ 05:12

Maar de tijd dringt. Intussen verdwijnen er unieke gebouwen, zoals bijvoorbeeld het station van Kortrijk. Dat staat op de Europa Nostra-lijst van bedreigde monumenten, maar minister Diependaele heeft toch beslist om dat gebouw niet te beschermen.

"Er zijn nog voldoende gebouwen die een voorbeeld zijn voor het verhaal dat we willen vertellen. Het mag niet de bedoeling zijn om alles te beschermen; we moeten wat kieskeurig zijn en alleen de sprekende voorbeelden in bescherming nemen," reageert Diependaele.